

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

PRENUMERATA ROCZNA
30 ZŁOTYCH.

NUMER POJEDYŃCZY 60 GROSZY.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA,
MARSZAŁKOWSKA 81a
TELEFONY: REDAKCJI 9-66-06.
ADMINISTRACJI 9-61-92.
Redakcja rękopisów nadesłanych
nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: Strona w tekście: 350 zł. — 1/2 str. 175 zł. — 1/4 str. 87 zł. 50 gr. Poza tekstem za str. 250 zł. — 1/2 str. 125 zł., 1/4 str. 62 zł. 50 gr. Publikacje bilansów o 50% drożej. Ogłoszenia instytucyj komunalnych (dostarczone bezpośrednio do Administracji) za str. 120 zł. 1/2 str. 60 zł. — 1/4 str. 30 zł.

Redaktor — Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński.

ROK XVI.

WARSZAWA, 11 MARCA 1934 r.

Nr. 10

TREŚĆ Nr. 10. Do Czytelników. Zaległości w podatkach samorządowych — *A. H. Zsyp* ziarna jako podstawa akcji zbożowej — *Inż. W. Nowicki*. Pociągnięcie do zabezpieczenia od bezrobocia pracowników szkół powszechnych — *A.* Sprawy bieżące. Wiadomości gospodarcze. Poradnik. Wydawnictwa nadesłane.

DO CZYTELNIKÓW

Tygodnik „*Samorząd*” był ostatnio własnością „*Samorządowego Instytutu Wydawniczego*”, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w której skład wchodzi: Związek Powiatów R. P., Polski Bank Komunalny, Spółdzielczo-Inwestycyjne Zrzeszenie Samorządów Powiatowych i Związek K. K. O.

Obecnie „*Samorząd*” przeszedł na wyłączną własność Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmiana tytułu własności naszego pisma nie powoduje zmiany redakcji, która pozostaje w pełnym dotychczasowym składzie, ani też zmiany charakteru pisma. Jak dotychczas „*Samorząd*” będzie nadal organem, poświęconym sprawom całego samorządu terytorjalnego, ze szczególnem uwzględnieniem samorządu ziemskiego, a mianowicie powiatów, gmin wiejskich i gromad oraz mniejszych miast.

Komunikując naszym Czytelnikom o dokonanej zmianie, liczymy nadal na równie gorące poparcie naszego pisma przez najszerze sfery działaczy samorządowych, ze swej zaś strony dołożymy wszystkich starań, aby w tym bardzo ciężkim okresie, jaki przeżywamy, „*Samorząd*” był zawsze najpewniejszą ostoją myśli i pracy samorządowej.

Równocześnie podajemy do wiadomości, że poczynając od 1 stycznia 1934 r. prenumeratę „*Samorządu*” obniżamy na 30 zł. rocznie.

REDAKCJA.

Zaległości w podatkach samorządowych

Z danych, opublikowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w N-rze 2 „Gazety Administracji i Policji Państwowej“ z r. b., wynika, że kompresja budżetów związków samorządowych na przestrzeni ostatnich lat sześciu doprowadziła do zmniejszenia wydatków samorządowych o przeszło 50%, z ogólnej bowiem sumy wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych, wynoszącej w r. 1928/29 zł. 1.262 milionów, pozostała w r. 1933/34 suma złotych 624 milionów. Jakkolwiek na ten ogromny spadek wydatków związków samorządowych wpłynęło głównie zahamowanie w ostatnich latach akcji inwestycyjnej w samorządach (czego wyrazem jest redukcja wydatków nadzwyczajnych, które w roku 1928/29 wynosiły 556 milionów złotych, a w r. 1933/34 przewidziane zostały już tylko w sumie 82 milionów złotych), to jednakże poważnej redukcji doznały również w tych latach wydatki zwyczajne związków samorządowych. W r. 1928/29 wynosiły one nieco ponad 706 milionów złotych, w następnych dwóch latach wykazywały jeszcze nawet pewną tendencję zwykłą i w r. 1930/31

wyniosły blisko 815 milionów złotych, zaś w r. 1933/34 zapreliminowane zostały już tylko w sumie 542 milionów złotych.

To obniżenie się wydatków związków samorządowych nie oznacza jednak zmniejszenia się zadań i obowiązków tych związków. Jest ono jedynie skutkiem konieczności dostosowywania wydatków do malejących stale dochodów i do słabnącej z roku na rok zdolności płatniczej ludności wyczerpanej kryzysem gospodarczym. I jakkolwiek względem trudności gospodarcze, przeżywane przez płatników, brany jest pod uwagę przy wymiarze danin samorządowych i wskutek tego suma wymierzanych podatków z roku na rok doznaje poważnej redukcji, to jednakże zaległości podatkowe — zwłaszcza na przestrzeni ostatniego trzylecia — wzrastają coraz gwałtowniej. Wysokość tych zaległości (w samoistnych podatkach komunalnych i w dodatkach komunalnych do podatków państwowych) — według poszczególnych województw — oraz wzrost ich w ostatnich latach ilustruje następujące zestawienie:

Wykaz zaległych danin komunalnych według stanu na dzień I.IV.1933 r.

W o j e w ó d z t w o	Suma zaległości w złotych	% wzrostu zaległości	U W A G I
1 Białostockie	10.608.903	od I.IV.1932— 29 % od I.IV.1931— 57 %	
2 Kieleckie	24.097.387 ¹⁾	od I.IV.1931— 43,3 %	1) bez udziału w podatku dochod. i bez dod. do pod. przemysł.
3 Krakowskie	20.875.000	od I.IV.1932— 30 % od I.IV.1931— 40 %	
4 Lubelskie	25.000.000	od I.IV.1931— do I.IV.1932—100 %	
5 Lwowskie	10.113.072	od I.IV.1932— 15 %	
6 Łódzkie	25.200.000	od I.IV.1931— 10 %	
7 Nowogódzkie	4.780.000	od I.IV.1931— 15 %	
8 Poleskie	8.000.000	od I.IV.1931— 70 %	
9 Pomorskie	9.794.575	od I.IV.1931— 73 %	
10 Poznańskie	18.595.040	od I.IV.1932—101,22 % od I.IV.1931—155,4 %	
11 Stanisławowskie	5 000.000	w r. 1931/32— 30 % w r. 1932/33— 40 %	
12 Tarnopolskie	9.500.000	od I.IV.1931— 36,25 %	
13 Warszawskie	14.800.000	brak danych	
14 Wileńskie	10.668.243	od I.IV.1932— 36 % od I.IV.1931— 40 %	
15 Wołyńskie	8.990.006	od I.IV.1932— 14,5 % od I.IV.1931— 35,4 %	
16 Śląskie	21.610.000	od I.IV.1931— 27 %	
17 m. st. Warszawa	9.100.000	od I.IV.1931— 9,64 %	zaległości dotyczą tylko tych podatków, które Zarząd Miejski sam wymierzał i pobierał
O g ó ł e m	236.732.226	od I.IV.1931 ± 50 %	

A. Na rzecz gmin wiejskich:	
z tytułu udziału w podatku dochodowym ¹⁾	8.000 zł.
„ dodatków do podatku gruntowego	862.000 „
„ dodatków do podatku przemysłowego	484.000 „
„ dodatków do podatku od nieruchomości	36.000 „
„ podatku wyrównawczego	154.000 „
„ innych podatków	192.000 „
Razem	1.736.000 zł.

B. Na rzecz gmin miejskich:	
z tytułu udziału w podatku dochodowym	3.048.000 zł.
„ „ „ od lokali	2.555.000 „
„ dodatków do podatku gruntowego	128.000 „
„ dodatków do podatku przemysłowego	5.368.000 „
„ dodatków do podatku od nieruchomości	1.469.000 „
„ innych podatków	424.000 „
Razem	12.992.000 zł.

C. Na rzecz powiatowych związków samorządowych:	
z tytułu udziału w podatku dochodowym	454.000 zł.
„ dodatków do podatku gruntowego	1.095.000 „
„ dodatków do podatku przemysłowego	532.000 „
„ dodatków do podatku od nieruchomości	211.000 „
„ opłat drogowych	3.663.000 „
„ innych danin komunalnych ²⁾	192.000 „
Razem	6.147.000 zł.

Do likwidacji zaległości w podatkach państwowych i samorządowych zmierzała już ustawa z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 291) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 319). Jednakże system generalnego odroczenia terminu płatności zaległości podatkowych oraz system bonifikat w stosunku do zaległych podatków, uiszczonych w okresie ich odroczenia, wprowadzony przez wymienioną ustawę, dał ujemne wyniki, w praktyce bowiem okazał się on premją dla opieszalszych płatników na niekorzyść tych, którzy daniny publiczne płacą regularnie. System ten zdemoralizował też w wysokim stopniu płatników, którzy dotychczas usiłowali w terminie płacić daniny publiczne, podsunął im bowiem wniosek, że niepotrzebnie spieszyli się z zapłatą podatków, byłiby

bowiem obecnie — w razie niezapłacenia w swoim czasie — korzystali z odroczeń i bonifikat.

Z temi ujemnymi skutkami niewątpliwie liczyło się już nowe rozporządzenie Ministra Skarbu o ulgach w spłacie zaległości podatkowych z dnia 25 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 731), które zawiera przedewszystkiem jedną nowość, wyrażającą się w przepisie (§ 10), iż ulgi, wynikające z jego przepisów, nie będą stosowane do zaległości, powstałych wskutek złej woli płatnika; nasuwa się tylko pytanie, czy ta zła wola płatnika da się w praktyce obiektywnie ustalić i czy władze skarbowe (a w stosunku do danin samorządowych — Minister Spraw Wewn. i wojewodowie) znajdą dostateczne przesłanki i będą miały dość czasu na badanie i ocenę dobrej czy złej woli płatników.

Poza tem rozporządzenie powyższe przewiduje jednak znowu generalne odraczenie płatności zaległości podatkowych, ulgowe odsetki za odroczenie i umorzenie kar za zwłokę, a w pewnych wypadkach nawet umorzenie czwartej części zaległości. Będzie to więc znowu dla niejednego płatnika zachętą na przyszłość do ociągania się z płacaniem bieżących należności podatkowych, liczyć bowiem będzie na to, że z czasem do należności tych, gdy się one staną zaległościami, zastosowane będą podobne ulgi, jakie zastosowano obecnie do zaległości podatkowych. Te wszystkie dotychczasowe ulgi wytworzyły już wogóle pewien nastrój płatników, który — poza skutkami kryzysu gospodarczego — zwiększa zaległości podatkowe i którego zmiana wymagać będzie w przyszłości dużo trudu, rozłożonego na szereg lat.

Jeśli chodzi o likwidację zaległości w podatkach komunalnych, to o wiele słuszniejszym i prędzej do celu prowadzącym wydaje mi się następujący proceder:

Związki samorządowe powinnyby przedewszystkiem skrupulatnie zanalizować sytuację gospodarczą i zdolność płatniczą poszczególnych płatników, zalegających z uiszczeniem podatków i bezzwłocznie umorzyć te należności, których — bez doprowadzenia płatnika do ruiny gospodarczej — nie można ściągnąć.

Jeśli chodzi następnie o uznane za ściągalne zaległości podatkowe, to stosowanie ulg w spłacie tych zaległości powinno być zindywidualizowane, uzależnione od sytuacji gospodarczej i możliwości płatniczej poszczególnych płatników. Nie powinno się stosować żadnych generalnych odroczeń terminów płatności, żadnych umorzeń części zaległości, żadnych bonifikat. Natomiast mogłyby być te zaległości odraczone czy też rozkładane na raty poszczególnym płatnikom w miarę uznania ich zdolności płatniczej na lat kilka czy nawet kilkanaście, przy równoczesnem obniżeniu odsetek za odroczenie, np. do 0,25% miesięcznie, z odpowiedniami jednak obostrzeniami na wypadek zalegania płatnika z wyznaczonemi mu ratami; np. w razie niedotrzymania jednej raty możnaby liczyć pełne odsetki za odroczenie, niedotrzymanie dwóch kolejnych terminów płatności rat pociągałoby za sobą uchylenie wogóle przyznanych ulg i t. p.

Równolegle z zastosowaniem powyższych ulg należałoby dążyć do usprawnienia postępowania egzekucyjnego. Jeżeli egzekucja danin komunalnych miałaby nadal pozostać w rękach organów skarbowych,

1) Chodzi o gminy wiejskie, posiadające uprawnienia finansowe gmin miejskich.

2) Dodatki od opłat stemplowych od umów o przeniesienie własności nieruchomości, podatek od kopalń, podatek inwestycyjny i inne.

to należałoby ją zorganizować w ten sposób, aby jeden egzekutor przypadał najwyżej na dwie gminy wiejskie (zbiorowe) i na jakieś najwyżej 5.000 mieszkańców w gminie miejskiej i aby działał w porozumieniu z zarządem gminy, który zna dobrze zdolność płatniczą poszczególnych płatników i może w tym względzie udzielić pożytecznych informacji.

Niezależnie od powyższego likwidacja zaległości podatkowych byłaby umożliwiona także przez dopuszczenie w szerokiej mierze i odpowiednie uregulowanie spłaty tych zaległości świadczeniami w naturze, zarówno w robociźnie, jak i w różnych materjałach czy produktach, które nadawałyby się do

zużytkowania w poszczególnych związkach samorządowych.

Jestem zdania, że rozporządzenie Ministra Skarbu z 25 listopada 1933 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych nie wstrzyma narostu zaległości podatkowych, nie będzie więc ostatniem słowem w tej sprawie; gdy zaś przyjdzie znowu do sprawy tej powrócić, trzeba się będzie zastanowić, czy — zarówno co do zaległości w podatkach państwowych, jak i do zaległości w daninach komunalnych — nie będzie słuszniejsem pójść w kierunku indywidualizacji ulg.

A. H.

Zsypanie ziarna jako podstawa akcji zbożowej

(Z doświadczeń Związku Międzykomunalnego dla popierania rolnictwa w Drohiczyźnie na Polesiu).

W końcu maja r. 1932 po przeprowadzeniu uchwał rad gminnych, przystąpiono do budowy śpichrzy w każdej gminie. Konieczność budowy śpichrzy wynikała stąd, że nie było odpowiednich pomieszczeń, któreby mogły być wynajęte, natomiast powodzenie akcji zbożowej wymagało zmagazynowania zboża w sposób dostatecznie pewny.

Wybudowane śpichrze mają przeciętną pojemność około 4 wagonów, t. j. około 40 tonn każdy, łączna pojemność wszystkich śpichrzy wynosi około 40 wagonów — 400 tonn. Śpichrze są drewniane na podmurówce o podwójnym pokładzie (parter, piętro), kryte blachą ocynkowaną, zbudowane według wymagań technicznych. Koszt śpichrza, wynoszący około 4.000 zł., pokryty całkowicie przez gminy.

Podstawę prawną do zapoczątkowania akcji zbożowej dały uchwały rad gminnych, wprowadzające na mocy art. 15 i 23 ustawy o samorz. gminnym z 26.IX.1919 r. „wymiar i pobór zsypania zboża na rzecz pomocy ludności dotkniętej klęskami żywiołowymi“. Wysokość zsypania ustalono po 2 kg. żyta z 1 ha gruntów ornych. Ten tytuł prawny wszakże może być kwestjonowany. Podobnie może być kwestjonowany § 9 „statutu zsypania żyta“, głoszący, że „niedostarczony w terminie oznaczonym zsypanie zboża może być ściągnięty z opornego w naturze lub w równowartości pieniężnej według zasad obowiązujących przy egzekucji podatków jako należności bezspornej“. W istocie rzeczy, zarówno uchwały gminne, dotyczące zsypania zboża jak i przewidziane statutowo rygory na opornych żadnych sankcyj prawnych nie mają. Jeżeli pomimo tego zsypanie w pierwszym roku jego stosowania (1932) nie napotkał prawie żadnych przeszkód, zaś w roku bieżącym wypadł jeszcze pomyslniej, to dzieje się to na skutek tego, że ludność ma dostateczne zrozumienie dla tej akcji; przymus moralny, jaki mogły w stosunku do nielicznych opornych wywierać organy Związku, był środkiem zupełnie wystarczającym¹⁾.

1) Zwolnienie od społecznego obowiązku zsypania pewnych grup rolników lub jednostek, któreby zadeklarowały, że nie będą korzystały z akcji zsypania, lub też zarachowanie im ilości wymiarowych na rzecz podatków komunalnych, uważane jest za niewskazane ze względów propagandowych. Z tych samych względów akcja zsypania nie może być łączona z uiszczaniem podatków w naturze.

ZESTAWIENIE I.

Wymiar i wykonanie zsypania żyta za 1932 rok.

G m i n a	Wymiar zsypania w q	Wykonanie zsypania w q	Wykonanie w %/0 wymiaru
1. Bezdziej	234,27	220,65	94
2. Braszewice . . .	161,55	161,18	99
3. Chomsk	215,21	216,60	100
4. Drohiczyń	218,09	211,72	97
5. Janów	286,23	239,13	83
6. Motol	288,77	195,13	67
7. Odryżyn	264,18	203,30	76
8. Osowce	303,23	290,17	95
9. Woławel	135,39	122,86	90
Razem	2106,93	1860,76	88

Pobieranie ziarna odbywa się według przepisów. Wymiaru zsypania dokonuje zarząd gminy nie później jak do 1 lipca każdego roku, zbiórka i przekazanie zboża do śpichrza z danej gromady należy do obowiązków sołtysa. Od wymiaru zsypania można wnosić w przepisany termin odwołanie do Wydziału Powiatowego, który wydaje orzeczenie ostateczne.

Zsypanie zboża pobiera się w życie ściśle w ilości wymiarowej, przytem żyto ma być w stanie suchym, oczyszczone według warunków miejscowych, z tem jednak, że na ewentualne zanieczyszczenie ponad normalnie występujące pobiera się dodatek w wysokości 10%. Inaczej mówiąc, dostawcę zsypania obowiązuje waga netto wymierzonej ilości zsypania, jaka się okaże po wyczyszczeniu dostarczonego zboża na młynku i wialni w śpichrzu.

Przechowanie i zabezpieczenie ziarna. Po oczyszczeniu na wialni i młynku zboże umieszcza się na pokładzie w zasiekach. Według przepisów grubość warstwy zboża nie może przekraczać 60 cm. Przy złożeniu luzem, gdy przegrody w zasiekach są wyjęte, zboże nie dotyka ścian budynku, albowiem dookoła ścian jest stałe przejście. Takie rozplanowanie zasieków daje łatwy dostęp do każdej partji zboża, a tem samem umożliwia częste sprawdzanie i przerabianie zboża.

Śpichrz wraz z całym zapasem zboża jest ubezpieczony w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych na wypadek pożaru i włamania. Wydatki związane z utrzymaniem budynku śpichrza¹⁾ oraz z przechowaniem i zabezpieczeniem zboża pokrywa zarząd gminny z rachunku funduszu pożyczkowo - zapomogowego, względnie z budżetu gminnego.

Organizacja rachunkowości i kontroli przedstawia się następująco: wymiar odbywa się na podstawie kwitarjuszy pisanych przez kalkę, oryginał zostaje w urzędzie gminnym, jako dowód wymiarowy, odpis zaś otrzymuje sołtys jako podstawę poboru i równocześnie pokwitowanie dla ludności po uiszczeniu zsyphu. Po dostawie przez sołtysa zboża gromadzkiego do śpichrza otrzymuje on pokwitowanie, odpis pokwitowania służy jako dowód przychodowy, na podstawie którego wpisuje się odnośną ilość do „księgi przychodów i rozchodów zboża“.

Przy wydawaniu zboża ze śpichrza wypełnia się kwit rozchodowy, wciągając jednocześnie pozycję tę do „księgi przychodów i rozchodów zboża“.

W urzędzie gminnym znajduje się nadto księga zgłoszeń o pożyczkę w zbożu ze śpichrza. Przy udzie-

1) Koszta administracji ogólnej nie są przewidziane, albowiem cały zarząd sprawują wójt z sekretarzem gminy w zakresie swych czynności służbowych.

laniu pożyczek w zbożu pożyczkobiorca podpisuje skrypt dłużny, a zobowiązanie to wpisuje się do t. zw. „księgi szczegółowej udzielonych pożyczek w zbożu“, niezależnie od wpisania tych pozycji do „księgi przychodów i rozchodów“.

Pozatem w urzędzie gminnym znajduje się „księga czynności przechowania zboża“.

Rachunkowość śpichrza jest naogół bardzo prosta i przejrzysta, przy tem dostatecznie zabezpiecza możliwość szybkiej kontroli wymiaru, zsyphu i obrotu zboża.

Przeznaczenie zsyphu ziarna. W początkowej koncepcji Związku Międzykomunalnego i zgodnie z uchwałami rad gminnych zsyph ziarna miał być przeznaczony na pożyczki procentowe oraz zapomogi bezwrotne dla ludności zajmującej się rolnictwem, a dotkniętej klęskami. To pierwotne ujęcie pokrywało się z zarządzeniami Wojewody Poleskiego o zainicjowaniu podobnej akcji. Jednakże w trakcie rozpoczętej już akcji zarząd Związku Międzykomunalnego doszedł do przekonania, że zsyph musi być traktowany niezależnie od prac Komitetów Pomocy Społecznej, zaś w odniesieniu do rozdawnictwa zboża zsyph musi być traktowany jako kapitał zwrotny w ziarnie, t. j. dysponowany analogicznie do funduszy gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych, jednak bezprocentowo, z wykluczeniem zapomóg bezwrotnych.

ZESTAWIENIE II.

Operacje zbożowe za okres 1932/33 r. w q

G m i n a	Przychód zboża				Rozchód zboża					
	Zsyph	Doraźna wymiana na ziarno siewne	Inne źródła	Razem	Zwrot pożyczek żyta 1932 r.	Za zboże siewne wiosną 1933 r.	Za owies oryg. dla większ. własności	Żyto na pożyczki konsumcyjne	Manco	Razem
1. Bezdzież	220,65	4,56	2,07	227,28	—	157,56	8,44	56,02	5,26	227,28
2. Braszewicze	161,88	15,92	—	177,10	—	152,25	6,25	18,60	—	177,10
3. Chomsk	216,60	5,68	—	222,28	117,33	100,00	—	4,48	0,47	222,28
4. Drohiczyn	211,72	6,96	—	218,68	—	197,84	15,94	0,53	4,37	218,68
5. Janów	239,13	1,06	—	240,19	—	205,43	17,82	16,14	0,80	240,19
6. Motol	195,13	0,09	—	195,22	—	153,56	8,44	31,79	1,43	195,22
7. Odryżyn	203,30	—	—	203,30	—	146,25	3,75	53,30	—	203,30
8. Osowce	290,17	—	—	290,17	9,50	145,88	—	134,79	—	290,17
9. Woławel	122,86	2,24	—	125,10	—	100,00	—	25,10	—	125,10
Razem	1.860,76	36,52	2,07	1.899,35	126,83	1.358,77	60,64	340,76	12,35	1.899,35

Ten punkt widzenia opiera się na następujących przesłankach: akcja zsyphu jest ubezpieczeniem wzajemnym rolników, stanowi kapitał własny rolników, który nie powinien być uszczuplony przez połączenie akcji zsyphu ziarna z akcją pomocy społecznej zapomogowej. W przeciwnym wypadku silnie uwydatniłyby się większe stosunkowo ciężary niż korzyści rolników średnio zamożnych i zamożnych. Łączenie przeto akcji zsyphu z wszelkimi innymi zamierzeniami wydało się zarządowi Związku szkodliwym i zostało zaniechane.

Wykluczając udzielanie zapomóg bezwrotnych w ziarnie, zarząd Związku wychodził z założenia, że udzielanie zapomóg jest demoralizujące, że raczej wskazane byłoby udzielanie pożyczek bezprocentowych, które w wypadku faktycznej niemożności zwro-

tu byłyby poprostu umarzane. Podobne stanowisko zajęły wszystkie zebrania gospodarcze gminne, jak również przedstawiciele większej własności ziemskiej oraz osadnicy i koloniści.

Przeznaczenie zsyphu w formie zwrotnych pożyczek przewidziane jest na następujące cele:

1) na pomoc w ziarnie na wypadek klęsk żywiołowych,

2) na pomoc w ziarnie na cele konsumcyjne na przednówku,

3) na prowadzenie akcji siewnej,

4) na zabezpieczenie kredytu rolniczego, służącego do wspierania różnych kierunków wytwórczości rolnej.

Inż. Władysław Nowicki.

Pociągnięcie do zabezpieczenia od bezrobocia pracowników szkół powszechnych

Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia na posiedzeniu dnia 28 lutego postanowił pociągnąć gminy do zabezpieczenia w Funduszu Bezrobocia pracowników fizycznych w szkołach powszechnych (woźnych, służby utrzymującej porządek w szkole i t. p.).

Wydział prawny Funduszu Bezrobocia wywodził, że ustawa o Funduszu Bezrobocia z dnia 18 lipca 1924 roku, zmieniana kilkakrotnie późniejszymi ustawami i rozporządzeniami Prezydenta, obejmuje także pracowników fizycznych szkół powszechnych. Analogję do tego zabezpieczenia Wydział prawny upatruje w rozstrzygnięciu Sądu Najwyższego, który orzekł, że pracownicy fizyczni Kas Chorych, które są instytucją samorządową, winni być ubezpieczeni w Funduszu Bezrobocia. Obowiązek zabezpieczenia pracowników fizycznych szkół powszechnych spada w myśl ustawy z dnia 17 lutego 1922 roku „o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych“ na gminę. Albowiem w myśl art. 11 wymienionej ustawy na gminę spada obowiązek ponoszenia wydatków na wszelkie inne potrzeby rzeczowe szkół, poza temi, które ponosi państwo, a w szczególności wydatki na pomieszczenie szkół, ich konserwację, wewnętrzne urządzenia, ubezpieczenia, na oświetlenie i opał dla szkół, na materiały piśmienne, utrzymanie służby, porządku, czystości.

Większość członków Zarządu wychodziła z tego założenia, że ustawa o Funduszu Bezrobocia ma na celu zabezpieczenie pracowników i, podzielając wywody Wydziału prawnego, postanowiła pociągnąć gminy do obowiązku ubezpieczenia pracowników fizycznych szkół powszechnych.

Wywody mniejszości Zarządu Funduszu Bezrobocia szły w tym kierunku, że szkolnictwo powszechne jest państwowem, Państwo ponosi koszty utrzymywania personelu nauczycielskiego oraz szeregu innych świadczeń. Państwo całkowicie kieruje szkolnictwem powszechnem (zakłada je, związa, kieruje nauczaniem i t. d.). Gmina nie ma w tym kierunku żadnej kompetencji. Ma tylko ustawowy obowiązek ponoszenia kosztów wymienionych wyżej świadczeń rzeczowych. Nie ma nawet prawa zarządzania ponoszonymi ustawowemi świadczeniami; prawo to bowiem należy do samorządu szkolnego. Gmina musi tylko przewidzieć w budżecie zgóry określone przez samorząd szkolny stawki na wspomniane świadczenia. A zatem pracownicy fizyczni szkół powszechnych nie są nawet w ścisłym tego słowa znaczeniu pracownikami samorządu gminnego. Nie może więc gmina płacić ubezpieczenia za nieswoich pracowników. Szkoła powszechna bowiem nie jest jakimś przedsiębiorstwem czy zakładem gminy, powołanym przez gminę do pełnienia jakichkolwiek usług.

Analogja z Kasami Chorych nie wytrzymuje tu żadnego porównania. Kasy Chorych prowadzą wszystkie swoje instytucje zupełnie samodzielnie, mogą je dobrowolnie we własnym zakresie związać, łączyć, reorganizować, gdy tymczasem gminy w stosunku

do szkół powszechnych nie mają nic do powiedzenia. Nie mogą zwinąć żadnej szkoły, ani jej zreorganizować, nie mogą się wreszcie od tego obowiązku w jakikolwiek sposób uwolnić.

Z tego też powodu pracownicy fizyczni szkół powszechnych nie mogą być pociągani przez Fundusz Bezrobocia do ubezpieczenia, a zwłaszcza nie może ten obowiązek ciążyć na gminach.

Takie stanowisko jest tembardziej uzasadnione, że przecież od obowiązku ubezpieczenia w Funduszu Bezrobocia zwolnieni są pracownicy fizyczni (woźni), pracujący przy zarządach gmin. Argumenty te nie zostały uwzględnione przez większość Zarządu Funduszu Bezrobocia.

Rozstrzygnięcie to pociąga za sobą w wykonaniu cały szereg wątpliwości i niejasności. Nasuwa się przede wszystkim pytanie, jaką wziąć podstawę do ubezpieczenia: czy poszczególne zakłady (szkołę powszechną), czy całą gminę. Wedle ustawy i dotychczasowej praktyki ubezpieczano oddzielnie każdy zakład, czy przedsiębiorstwo samorządowe. Jeżeli stanąć na takim stanowisku, to znów nasuwa się wątpliwość co do ustalenia liczby pracowników danego zakładu (szkoły powszechnej). Ustawa przewiduje, że tylko te zakłady pociągane są do ubezpieczenia, które zatrudniają pięciu pracowników. Za pracowników uważano przy ubezpieczeniu w Funduszu Bezrobocia wszystkich pracowników, zarówno umysłowych, jak i fizycznych, chociaż do zabezpieczenia pociągano tylko fizycznych.

Jak te zarządzenia stosować do szkół? Dajmy na to szkoła posiada czterech nauczycieli i jednego woźnego. Czy można żądać ze strony Funduszu Bezrobocia ubezpieczenia tego woźnego? Boć przecież ci nauczyciele są urzędnikami państwowymi. Z gminą nic wspólnego nie mają. A szkół, któreby miały po pięciu pracowników fizycznych, prawie nie będzie. Uchwała więc Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia uderza w tym wypadku w próżnię.

Traktować znów wszystkie szkoły jako jeden zakład w gminie niepodobna, każda przecież szkoła jest jednostką samodzielną, ma swoje kierownictwo szkolne i jako jednostka jest uznawana przez władze szkolne. A zatem, gdyby nawet stanąć na stanowisku słuszności uchwały Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia, to w praktyce nasuwa się wiele wątpliwości.

Jak z tego przedstawienia wynika, pociągnięcie gmin do ubezpieczenia pracowników fizycznych szkół powszechnych nie jest zgodne z brzmieniem ustawy o Funduszu Bezrobocia i może być uchylone orzeczeniem Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Sądźmy zatem, że zainteresowane gminy wystąpią na tę drogę dla uzyskania miarodajnego orzeczenia, co jest także intencją Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia.

Sprawy bieżące

PROJEKT USTAWY O OCHRONIE PRZED POŻARAMI I INNEMI KLĘSKAMI W SEJMOWEJ KOMISJI ADMINISTRACYJNEJ.

Pod przewodnictwem Wice-marszałka D-ra K. Polakiewicza odbyły się obrady Sejmowej Komisji Administracyjnej w sprawie rządowego projektu ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami żywiołowymi. W wyniku ożywionej dyskusji komisja uchwaliła projekt ustawy z uwzględnieniem szeregu poprawek, zarówno zgłoszonych przez sprawozdawcę posła D-ra J. Rzóskę, jak również i przez innych członków komisji.

Poza poprawkami natury stylistycznej i redakcyjnej, komisja uchwaliła zmiany w brzmieniu projektu o charakterze merytorycznym zasadniczym. Ważniejsze z tych ostatnich są następujące:

Skreślono przedewszystkiem artykuły 33 i 34 projektu, które przewidywały obciążenie gmin obowiązkiem ubezpieczenia członków miejscowych straży pożarnych i okręgowych pogotowi pożarnych oraz pokrycia kosztów odszkodowania, zaopatrzenia i zasiłków dla osób, które uległy nieszczęśliwym wypadkom przy spełnianiu świadczeń osobistych. W art. 36, dotyczącym ponoszenia przez gminy m. in. kosztów utrzymania zawodowych i przymusowych straży pożarnych, subwencjonowania straży ochotniczych, szkolenia straży, dostarczania sprzętu i wody, dostarczania odpowiednich pomieszczeń i t. d., dodano jako ustęp 2 przepis, na mocy którego powiatowe związki samorządowe ponosić mają koszty utrzymania organów fachowych, których zadaniem jest czuwanie nad wyszkoleniem, organizacją i sprawnością straży miejscowych i pogotowi pożarnych w powiecie.

W myśl projektu, na koszty akcji przeciwpożarowej prawnie - publiczne zakłady ubezpieczeń oraz prywatne towarzystwa ubezpieczenia od ognia obowiązane są przeznaczać sumy w wysokości do 7% od sumy składek brutto, zebranych przez te instytucje w roku poprzednim z tytułu ubezpieczenia od ognia nieruchomości i ruchomości, przyczem wymiar tych sum ustalać ma na każdy rok rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu z prawem różniczkowania, w myśl poprawek Komisji, wysokości tych opłat w granicach do 7% w zależności od typu zakładów ubezpieczeniowych (publiczne, prywatne, wzajemne i akcyjne).

W brzmieniu uchwalonem przez Komisję, sumy wpłacane przez zakłady ubezpieczeń na cele akcji przeciwpożarowej przeznaczają się 1-o przedewszystkiem na subwencje dla gmin, których dochody zwyczajnie nie wystarczają na pokrycie nałożonych przez projekt wydatków; 2-o na subwencje dla straży pożarnych, pogotowi pożarnych i gmin w związku z ich działalnością przeciwpożarową lub koniecznością zorganizowania instytucji i zainstalowania urządzeń, przekraczających miejscowe potrzeby; 3-o na subwencje dla powiatowych związków samorządowych oraz na inne subwencje, jak np. dla związków straży pożarnych, na szkolenie fachowych instruktorów i t. p.

W kwestji nadzoru Komisja uchwaliła, że bezpośrednio kontrolę (nadzór fachowy i organizacyjny) sprawują nad działalnością miejscowych straży pożarnych przełożeni gmin, nad działalnością zaś okręgowych pogotowi pożarnych — organa zarządzające powiatowych związków samorządowych, przyczem władze te mogą nadzór ten wykonywać bądź pośrednio przy pomocy organów fachowych, które mogą być fachowe organa inspekcyjne i instrukcyjne zawodowych straży pożarnych, związków straży pożarnych ochotniczych, o ile związkom tym przyznany zostanie charakter wyższej użyteczności, bądź bezpośrednio przez własne organa powiatowych związków samorządowych.

PODWÓJNE OPODATKOWANIE PLACÓW, ZAJĘTYCH NA PRZEDSIĘBIORSTWA HANDLOWE I SKŁADY TOWAROWE.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 19.I.1934 r. Nr. D. V. 54350/3/33 r. wyjaśniło co następuje:

Place budowlane, zajęte na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe, stanowią dwa odrębne przedmioty ze stanowiska podatkowego;

- 1) ze względu na charakter placu,
- 2) ze względu na sposób użytkowania tych placów.

Do 1). Prowadzone na placach przedsiębiorstwa handlowe względnie składy towarowe mogą istnieć tak długo, dopóki place te nie zostaną oddane pod budowanie.

Czasowe zajęcie placu na przedsiębiorstwo lub skład nie zmienia charakteru placu jako placu budowlanego.

Do 2). Przez zajęcie placów na prowadzenie przedsiębiorstw względnie składów, place te użytkowane w sposób handlowy a zatem w sposób odbiegający od zwyczajnego użytkowania placów.

W następstwie tego place te nabierają czasowo charakteru nieruchomości, przeznaczonej do prowadzenia procedury zarobkowego i stają się przedmiotami, przynoszącymi czynsz dzierżawny, względnie, w razie nieoddawania w najem, posiadającymi wartość czynszową na równi z innymi nieruchomościami, podlegającymi podatkowi od nieruchomości.

Z tego podwójnego charakteru omawianych placów wypływają, też dwa odrębne obowiązki podatkowe.

Obowiązkiem pierwszym jest uiszczanie państwowego podatku od placów budowlanych na zasadzie art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 42 poz. 372), gdy plac jest niezabudowanym względnie niedostatecznie zabudowanym.

Obowiązkiem drugim jest opłacanie państwowego podatku od nieruchomości na zasadzie p. 2 lit. A § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 523) jako od nieruchomości zajętej na prowadzenie procedury zarobkowego.

Place te winny podlegać obu powyższym podat-

kom, gdyż brak jest postanowienia szczególnego, któreby stanowiło, że w razie opłacania państwowego podatku od nieruchomości zwolnione zostaje od państwowego podatku od placów budowlanych.

Jedyny wyjątek przewidziany jest w § 27 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego z dnia 3 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 913) a mianowicie wolne są od podatku od placów budowlanych place przeznaczone zgóry na dziedziczenie, składy i t. p. potrzebne dla zakładów przemysłowych i handlowych, w tym charakterze użytkowane i położone w obrębie jednej osady fabrycznej. Wolne są więc tylko place, służące potrzebom zakładu przemysłowego lub handlowego i stanowiące z terytorjum tego zakładu nieprzerwaną całość. Każdy inny plac budowlany, użytkowany na samoistne przedsiębiorstwo handlowe lub skład towarowy a nieodpowiadający powyższemu warunkowi, nie jest wolny od podatku od placów.

W SPRAWIE OPODATKOWANIA PLACÓW BUDOWLANYCH NIEZABUDOWANYCH LUB NIEDOSTATECZNIE ZABUDOWANYCH.

Przy wymiarze podatku od placów niezabudowanych wyłoniły się następujące kwestje:

I. Czy należy opodatkowywać całe place niedostatecznie zabudowane, czy tylko ich części?

II. Czy dla opinjowania o dostatecznej zabudowie posługiwać się należy planem zabudowania miasta, czy też własnym uznaniem władzy wymiarowej, zwłaszcza, gdy niema placu zabudowania?

III. Czy podlega opodatkowaniu plac, znajdujący się wprawdzie w obrębie pasu 70 mtr., jednak położony poza placem, przylegającym bezpośrednio do publicznej drogi lub ulicy?

Kwestje powyższe znalazły następujące wyjaśnienie w piśmie Ministerstwa Skarbu z dnia 22. I. 1934 r. Nr. D. V. 52739/3/33:

I. W myśl ustępu 1 art. 24 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372), w związku z § 25 rozporządzenia wykonawczego z dn. 3 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 913) państwowemu podatkowi od placów budowlanych podlegają place niezabudowane lub niedostatecznie zabudowane.

Z gramatycznej interpretacji słowa „plac“ wynika, że przedmiotem opodatkowania jest przestrzeń, nadająca się do zabudowania.

Przestrzeń ta może, ale nie musi pokrywać się z ogólną przestrzenią, jaką posiada parcela względnie działka budowlana.

Jeżeli część parceli względnie działki zostanie dostatecznie zabudowaną i to w ten sposób, że ta zabudowana część parceli względnie działki mogłaby stanowić dla siebie odrębną jednostkę gospodarczą, placem budowlanym, podlegającym obowiązkowi podatkowemu, będzie tylko pozostała reszta niezabudowanej parceli względnie działki.

Jeżeli jednak część placu zabudowaną zostanie w ten sposób, że wydzielenie części zabudowanej jako jednostki gospodarczej jest rzeczą niemożliwą, cały ten plac pod względem obowiązku podatkowego oceniony być musi w myśl ustępu 3 § 26 powołanego

wyżej rozporządzenia wykonawczego z dnia 3 listopada 1927 r., t. j. należy rozstrzygnąć, czy plac stosownie do jego wartości i położenia jest należycie wykorzystany pod budowę i jeśli uznany będzie za niedostatecznie zabudowany, cały plac podlega opodatkowaniu.

Wypadek, o którym wyżej mowa, zachodzić może np. przy usytuowaniu domów w głębi parceli budowlanej.

II. Ustęp 1 i 2, powołanego wyżej § 26, normuje w sposób jasny, które place budowlane podlegają państwowemu podatkowi od placów budowlanych.

W myśl powołanego postanowienia place budowlane podlegają powyższemu podatkowi w zależności od tego, czy miasto posiada, czy też nie posiada prawomocnego planu zabudowania.

a) Jeżeli miasto posiada prawomocny plan zabudowania, przedmiotem opodatkowania są wszelkie place i grunty, nadające się do zabudowania, położone przy wszystkich ulicach i drogach, objętych prawomocnym planem zabudowania (regulacyjnym).

Nie według uznania władzy wymiarowej, lecz według zasad zabudowania i miejscowych przepisów budowlanych, oceniać należy obowiązek podatkowy. Przepisy te mogą obejmować obszar całego miasta lub jego części i mogą być niejednolite, stosownie do przeznaczenia lub charakteru poszczególnych dzielnic lub ulic.

b) Jeżeli miasto nie posiada prawomocnego planu zabudowania lub jego części przedmiotowemu podatkowi podlegają:

1) place, znajdujące się niewątpliwie w blokach budowlanych.

Bliższe wyjaśnienie pojęcia bloków budowlanych, zawarte jest w art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), zmienionego częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663);

2) tereny, przylegające w pasie 70 mtr. do istniejących dróg publicznych i ulic z wyłączeniem jednak stref, uznanych za niewchodzące w program rozbudowy w naturalnym przez magistrat okresie czasu.

Place zatem położone poza temi strefami, nie podlegają obowiązkowi podatkowemu.

Wobec powyższych postanowień, władze wymiarowe przy ocenie obowiązku podatkowego, winny się kierować wyłącznie normami prawnymi powyższych postanowień po ewentualnym porozumieniu się z miejscową władzą budowlaną, a wszelkie ich własne uznanie, oparte na opinii rzeczoznawców, jest prawnie nieuzasadnione.

III. Przedmiotem opodatkowania w myśl ust. 2 § 26 powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 3 listopada 1927 r. są oprócz placów, znajdujących się niewątpliwie w blokach budowlanych, tereny przylegające w pasie 70 mtr. do istniejących dróg i ulic.

Z powyższego wynika, że wszystkie place, niezależnie od tego, czy przylegają, czy też nie przylegają do wymienionych dróg i ulic, o ile tylko wchodzą w skład wyszczególnionych wyżej terenów, podlegają obowiązkowi podatkowemu.

CZY I KIEDY PLACE SKŁADOWE STANOWIĄ PRZEDMIOT PODATKU OD LOKALI?

W powyższej sprawie Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 19.I.1934 r. Nr. D. V. 28538/3/33 r. wyjaśniło, że decydującą okoliczność dla oceny, czy plac składowy stanowi przedmiot podatku od lokali, jest miejsce położenia zakładu handlowego, przeprowadzającego transakcje towarami, złożonemi na tem placu.

Zakład handlowy poza innymi wypadkami może zajmować lokal:

- 1) w budowlu wzniesionej specjalnie dla zakładu handlowego na samym placu składowym,
- 2) w budowlu położonej poza posiadłością, w obręb której wchodzi plac składowy.

W wypadku pod 1 plac jest przynależnością lokalu handlowego jako stanowiący z nim organiczną całość.

W następstwie tego plac ten stanowi wraz z lokalem handlowym przedmiot podatku od lokali, zgodnie z postanowieniem ustępu 1 § 1 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku od lokali z dnia 29 grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12 z r. 1927 poz. 95) według którego przedmiotem opodatkowania są wszelkiego rodzaju lokale wraz z przynależnościami jak piwnice, ogrady i t. p. Wówczas bowiem plac składowy, jakkolwiek ze względu na swój rozmiar stanowić może wyższą wartość czynszową niż sam lokal, jest przynależnością lokalu handlowego.

W wypadku zaś wymienionym pod 2 plac składowy nie może podlegać podatkowi od lokali, gdyż nie stanowi przynależności lokalu handlowego ze względu, że lokal ten znajduje się w obrębie innej posiadłości aniżeli plac składowy.

Plac ten jako zajęty na skład towarowy podlega tylko państwowemu podatkowi od nieruchomości na zasadzie p. 2 lit. A § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 523).

W SPRAWIE ZWOLNIENIA BEZROBOTNYCH OD PODATKU OD LOKALI.

W powyższej sprawie Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 19.I.1934 r. Nr. D. V. 56.697/3/33 r. udzieliło następujących wyjaśnień:

Na zasadzie p. 7 art. 3 ustawy o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 550 z r. 1926) w brzmieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 112 poz. 879) wolni są od podatku od lokali bezrobotni, zajmujący mieszkanie do trzech izb włącznie, o ile nie mają sublokatorów; fakt pobierania zasiłku jest w tym wypadku bez znaczenia.

Warunki, pod jakimi zwolnienie to może być przyznane, zawarte są w postanowieniach p. 5 § 2 rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Skarbu do powyższej ustawy z dnia 29 grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12 z r. 1927 poz. 95), a w szczególności:

- 1) zarejestrowanie jako bezrobotny przez właściwy urząd pośrednictwa pracy, względnie magistrat.
- 2) przedłożenie zaświadczenia stwierdzającego:
 - a) „obecne pozostawanie bez pracy i przez jaki okres czasu względnie od jakiego czasu“;
 - b) nieposiadanie sublokatorów.

Odnosnie do warunków pod 1).

W myśl § 2 rozporządzenia Ministra Pracy

i Opieki Społecznej z dnia 26 stycznia 1925 r. w sprawie regulaminu dla państwowych urzędów pośrednictwa pracy (Monitor Polski Nr. 25 poz. 95), każdy poszukujący pracy winien być zarejestrowany, przy czym przy rejestracji otrzymuje od instytucji rejestrującej legitymację poszukującego pracy, a to stosownie do postanowienia § 13 instrukcji z dn. 18.I.1927 r. w sprawie czynności państwowych urzędów pośrednictwa pracy w zakresie rejestracji i ewidencji wolnych miejsc i poszukujących pracy (Monitor Polski Nr. 19 poz. 45).

Odnosnie do warunku pod 2a).

Legitymacje powyższe stanowić winny dla organów policyjnych, miejskich instytucji opieki społecznej względnie właścicieli i administratorów domów podstawę, na zasadzie której można bezrobotnym wystawiać zaświadczenia „przez jaki okres czasu względnie od jakiego czasu“ pozostają bez pracy.

Zastrzega się jednak, że legitymacje te mogą stanowić dowód bezrobocia jedynie dla tych poszukujących pracy, którzy są uprawnieni do poboru zasiłków, gdyż w legitymacjach ich uwidocznione jest nie tylko dopełnianie obowiązku terminowego zgłaszania się do kontroli celem stwierdzenia, że pozostają nadal bez pracy, ale także i wypłata przypadających im zasiłków przez czas bezrobocia.

Uprawnieni do poboru zasiłków są:

a) pracownicy fizyczni, podlegający ustawie z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 58 z r. 1932 poz. 5558),

b) pracownicy umysłowi, podlegający rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 911), zmienionego częściowo ustawą z dnia 22 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 229).

Dla innych poszukujących pracy a nie posiadających praw do poboru zasiłków, legitymacje te stanowić mogą dowód bezrobocia tylko w tym wypadku, jeżeli przedłożą także zaświadczenie instytucji rejestracyjnej, że zostali zarejestrowani jako bezrobotni a nie tylko jako poszukujący pracy, gdyż poszukujący pracy może posiadać pracę, jednak zamierza zamienić ją na inną.

Nasuwa się jeszcze pytanie, jaki charakter posiada wymóg stwierdzenia „przez jaki okres czasu względnie od jakiego czasu“ pozostaje bezrobotny bez pracy.

Wymóg ten może i ma charakter wyłącznie informatywny, gdyż w przeciwnym razie rozporządzenie wykonawcze zamiast tego wymogu wogóle ściśle określiłoby długość czasokresu bezrobocia, koniecznego do uzyskania zwolnienia podatkowego.

Gdy zaś takiego ścisłego określenia czasokresu bezrobocia brak, jednym z warunków do uzyskania zwolnienia podatkowego jest tylko obecne pozostawanie bez pracy, t. j. pozostawanie bez pracy w czasie akcji wymiarowej na odnośny rok podatkowy.

Ponieważ art. 3 powołanej wyżej ustawy od lokali zna tylko zwolnienie całoroczne, przeto zwolnienie to następuje za cały rok podatkowy, jednak trwa tylko tak długo, jak długo zachodzą ustawowe warunki do jego przyznania, t. j. przez czas bezrobocia.

Gdy zatem bezrobotny odzyskuje pracę w ciągu roku podatkowego i temsamem nie może się już wy-

kazać zaświadczeniem właściwej władzy, że jest nadal bezrobotnym, powstaje dla niego obowiązek podatkowy.

W wypadku zaistnienia obowiązku podatkowego wymierza się podatek analogicznie do postanowień § 8 wyżej powołanego rozporządzenia z dnia 29 grudnia 1926 r. t. j. od następnego kwartału po uzyskaniu pracy, względnie po przyjęciu sublokatora.

Na wypadek nieprzedłożenia przez bezrobotnych wymaganych rozporządzeniem wykonawczym zaświadczeń w czasie akcji wymiarowej, przysługujące zwolnienie podatkowe może być im przyznane już tylko w drodze odwoławczej — jak to wyjaśnione zostało w ustępie 4 p. 3 Części II tut. okólnika z dnia 10 października 1932 r. L. D. V. 20133/3/32.

Przytem nadmieniam się, że o ile odwołanie zostało wniesione w terminie, nie zmienia jego charakteru okoliczność, że bezrobotny prosi w niem o umorzenie zamiast o uchylenie wymiaru podatku od lokali.

W wypadkach wniesienia odwołania po terminie prawnym bez naprowadzenia ważnej a nieuchronnej przyczyny opóźnienia — należy odwołanie traktować jako prośbę o umorzenie podatku od lokali z powodu zagrożenia egzystencji gospodarczej na zasadzie § 17 powołanego wyżej rozporządzenia wykonawczego.

Przez powyższe uniknie się wnoszenia próśb o przywrócenie terminu odwoławczego, które byłyby zresztą zawsze przychylnie załatwione ze względu na brak obowiązku podatkowego.

Bezrobotnym mającym sublokatorów nie przysługuje ustawowe zwolnienie od podatku od lokali omówione wyżej pod 1.

Bezrobotni ci nie są jednak wyłączeni od ulg podatkowych, gdyż ulgi te uzyskać mogą w wypadkach unormowanych w ust. 2 § 14 powołanego wyżej rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku od lokali w formie umorzeń.

Mianowicie na zasadzie powyższego postanowienia upoważnione są władze wymiarowe — na wniosek bezrobotnych — do umarzania im podatku od lokali w wypadkach, gdy ich sublokatorzy są także bezrobotnymi.

Płatnikom tym umarzać należy podatek analogicznie do postanowienia powołanego wyżej § 8 rozporządzenia wykonawczego, t. j. za czas od następnego kwartału po utracie pracy przez lokatora aż po koniec kwartału, w którym sublokator odzyskał pracę.

Dane te winny być zaświadczone w sposób podany w p. 5 § 2 omawianego rozporządzenia wykonawczego, a omówione wyżej pod 1.

Odmienne od powyższych wyjaśnień zarządzenia Izb Skarbowych należy uchylić przy równoczesnym podaniu urzędowi skarbowym do wiadomości i stosowania powyższego zarządzenia.

NADAWANIE WYSLUŻONYM PODOFICEROM ZAWODOWYM WAKUJĄCYCH W SŁUŻBIE SAMORZĄDOWEJ STANOWISK.

W związku z rozp. Rady Ministrów z dn. 17.6.33 (Dz. Ust. Nr. 58, p. 434) w sprawie trybu nadawania stanowisk w cywilnej służbie państwowej, samorządowej

lub w przedsiębiorstwach państwowych wysłużonym podoficerom zawodowym wojska lub marynarki wojennej — Min. Spr. Wewn. okólnikiem Nr. 19 z dnia 8.II.34 (SS. 41/193/1) jeżeli chodzi o nadawanie stanowisk w służbie samorządowej wyjaśniło co następuje:

1) Przez wysłużonych podoficerów zawodowych mogą być obsadzane tylko te wakujące stanowiska w służbie samorządowej, odpowiadające stanowiskom III (ewent. II) kat. lub stanowiskom niższych funkcjonariuszy w służbie państwowej, które uprawniają do zaopatrzenia emerytalnego. Takie stanowiska w służbie samorządowej odpowiadają wymienionym wyżej stanowiskom i które z nich uprawniają do zaopatrzenia emerytalnego określają rozp. Prez. Rzpl. z dn. 30.XII.24 (Dz. Ust. Nr. 118, poz. 1073) w brzmieniu ustawy z dn. 15.3.32 (Dz. Ust. Nr. 33, poz. 345) oraz statuty służbowe wzgl. etatów stanowisk służbowych i statuty o zaopatrzeniu emerytalnym poszczególnych związków samorządowych.

2. O ile w myśl postanowień miejscowego statutu kandydat winien odbyć służbę przygotowawczą (praktykę, kurs) należy o tem zakomunikować w wiadomieniu o wakującym stanowisku.

3. Przedstawieni przez Ministra Spraw Wojskowych na wakujące stanowiska kandydaci w czasie odbywania służby przygotowawczej nie otrzymują wynagrodzenia ze związku samorządowego, gdyż na czas pełnienia służby przygotowawczej otrzymują urlop, zachowując prawo do pobierania uposażenia z tytułu służby wojskowej (art. 121 rozp. Prez. R. P. z 7.X.32 r. Dz. Ust. Nr. 89, poz. 747 i art. 77 rozp. Prez. R. P. z 7.III.28 r. Dz. Ust. Nr. 12, poz. 85 z 1933 r.).

4. Obowiązek zawiadamiania Min. Spr. Wojsk. o wakujących stanowiskach dotyczy tylko stanowisk odpowiadających stanowiskom III kat. tudzież stanowiskom niższych funkcjonar. służby państwowej. Ponieważ § 16 rozp. Rady Ministrów przewiduje możliwość obsadzania przez wysłużonych podoficerów zawodowych także i stanowisk odpowiadających II kat., przeto organa związków samorządowych powinny o wakujących stanowiskach tej kategorii zawiadamiać bezpośrednio Min. Spr. Wewn., które porozumiewać się będzie w tych sprawach z Min. Spr. Wojskowych.

5. Na obszarze województwa śląskiego zgodnie z postanowieniem ustawy konstytucyjnej z 15.7.20 r., zawierającej statut organiczny województwa śląskiego (Dz. Ust. Nr. 73, poz. 497) w brzmieniu ustawy konstytucyjnej z 8.3.21 r. (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 146) pierwszeństwo przy obsadzaniu stanowisk przysługuje tym tylko kandydatom z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych, którzy pochodzą ze Śląska.

6. W sprawie nadawania wysłużonym podoficerom zawodowym stanowisk w służbie państwowej wydany został okólnik Nr. 91 z dn. 4.X.33 Nr. Pers. 1206/5.

PRACA RAD GROMADZKICH NA TERENIE GMINY NARUTOWO POWIATU LIPNOWSKIEGO.

Młodzieńskie, bo dopiero co powołane do życia rady gromadzkie, intensywnie przystąpiły do pracy, wykazując, iż organizacja ich była niezbędną dla życia wiejskiego. Zastąpić ich nie może ani samorząd gminny, jako niemogący się wczuć w życie gromady, ani organizacje społeczne, powołane do specjalnych celów i nieskupiające całego miejscowego społeczeństwa.

Wszystkie rady gromadzkie na terenie gminy odbyły już co najmniej po dwa zebrania, a rada gromadzka Łąkie, posiadając doświadczonego i pełnego inicjatywy przewodniczącego, jak i społecznie wyrobionych członków, zbierała się już sześć razy.

Oto garść najważniejszych zadań, które były przedmiotem obrad rad gromadzkich, i dzięki temu są realizowane.

1) Łąkie.

a) Urządzono dom noclegowy dla ubogich podróźnych, wskutek czego zaniechany został bardzo przykry zwyczaj nocowania kolejno przez poszczególnych gospodarzy.

b) Dokonano rozdziału podatku gruntowego według jakości ziemi, zastępując niesprawiedliwy system rozdziału na morgi bez względu na użytkowość ziemi.

c) Porobiono starania celem przeprowadzenia, ze względu na wygodę i dobro mieszkańców, nowej drogi, łączącej w najdogodniejszy sposób całą gromadę.

d) Przedsięwzięto kroki w celu budowy domu ludowego, w którym mogłoby się ogniskować życie gromadzkie.

e) Uchwalono rozszerzyć, okopać rowami i nawieźć zwierną drogę Łąkie — Lubówiec, oraz obsadzić ją drzewami, przeznaczając na ten cel szarwark wiejski.

f) Zamówiono niezbędne drogowskazy i tablice do ogłoszeń.

g) Omówiono sprawę utworzenia filii mleczarskiej celem umożliwienia zbytu mleka i podniesienia hodowli inwentarza.

h) Przedsięwzięto starania celem obniżenia zwierciadła wody w jeziorze, aby uniemożliwić zalew okolicznych pól.

i) Omówiono sprawę eksploatacji majątku gromady.

2) Wólka.

a) Wyznaczono odcinki dróg, które mają być naprawiane i okopane rowami, przeznaczając na ten cel robociznę.

b) Zdecydowano wydzierżawić teren polowania, przeznaczając uzyskaną gotówkę na miejscowe cele społeczne.

c) Obmyślano środki na pomoc Straży Pożarnej, na wykończenie remizy.

d) Omówiono sprawę założenia świetlicy i zaprenumerowania pism dla niej.

3) Żuchowo.

a) Zdecydowano przeprowadzić remont mostów na drodze wiejskiej wspólnymi siłami gromady.

b) Zaangażowano posłańca, któryby dwa razy tygodniowo odbierał korespondencję z poczty dla mieszkańców wsi. Na koszt posłańca i kupno torby zdecydowano pobierać wynagrodzenie po 5 groszy od listu.

c) Omówiono sposób dostarczania koni Straży Pożarnej pod przejazd do pożarów.

d) Uchwalono wystąpienie z wnioskiem o budowę sześcioklasowej szkoły powszechnej, na co pewne świadczenia dałaby gromada.

e) Uregulowano sprawę należytego funkcjonowania warty nocnej.

f) Zajęto się opieką będących w nędzy trzech mieszkańców gromady.

4) Moczadła.

a) Przeprowadzono propagandę popierania miejscowej mleczarni spółdzielczej.

b) Uchwalono dostarczyć potrzebną ilość szarwarku celem doprowadzenia do takiego stanu drogi Grabówiec — Kukowo ulepszonej w roku zeszłym, aby mogła być uważana za wzorową, pozatem zdecydowano przeprowadzić remont innych dróg.

c) Zobowiązano mieszkańców wsi, aby ściśle przestrzegali ochrony dzikiej zwierzyny.

5) Czerwno.

a) Przedsięwzięto starania celem przeprowadzenia brukowania drogi wiodącej przez wieś, dostarczając na ten cel potrzebną robociznę.

b) Przeprowadzono starania celem zorganizowania domu noclegowego.

c) Omówiono sprawę uregulowania hipotecznie tytułu własności majątku gromady.

d) Omówiono sprawę drzew na drogach, uchwalając usunięcie starych nieodpowiednich, a posadzenia nowych.

e) Zorganizowano odbieranie przez specjalnego posłańca korespondencji dla mieszkańców gromady.

6) Franciszkowo.

a) Uchwalono wybrukowanie dwóch pagórków w Radziochach około jeziora, które są niemożliwe do przejazdu.

b) Wydzierżawienie terenu polowania i pieniądze przeznaczyć na cel gromady.

c) Zorganizowano odbieranie korespondencji dla mieszkańców gromady przez specjalnego posłańca.

Pozostałe gromady omawiały i przeprowadziły mniej więcej podobne zagadnienia.

UROCZYSTE POSIEDZENIE RADY POWIATOWEJ W BOCHNI.

W dniu 7 lutego b. r. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady Powiatowej w Bochni. Na porządku dziennym była między innymi sprawa podziału powiatu na nowe gminy. Sprawę tę referował K. Fiala, ustępujący starosta powiatowy, mianowany wicewojewodą nowogródzkim — przy współudziale inspektora samorządu gminnego, Drożdża.

Po zaopiniowaniu przez Radę projektu podziału powiatu na 11 gmin wiejskich i 2 gminy miejskie imieniem Rady Powiatowej żegnał ustępującego starostę radny z Bratucic, Jan Okulicki, podkreślając w jędrnych słowach zasługi, położone przez ustępującego starostę dla powiatu, a w szczególności dla chłopów, którym po ojcowsku cały czas się opiekował. W ostatnich zdaniach swego przemówienia zwrócił się mówca do nowego starosty z prośbą, aby utrzymał linię polityki samorządowej swego poprzednika, a chłop tak go pokocha, jak pokochał ustępującego starostę. Mówca zakończył swe przemówienie odczytaniem następującego wniosku:

„Rada Powiatowa w Bochni pod przewodnictwem starosty powiatowego, Jana Śtrusińskiego, na swoim nadzwyczajnym posiedzeniu w dniu 7 lutego 1934 r. w uznaniu zasług położonych dla powiatu bocheńskiego w dziedzinie administracji samorządowej przez dotychczasowego przewodniczącego Wydziału i Rady Powiatowej w Bochni pana starostę powiatowego, Kazimierza Fiałę, nowomianowanego wicewojewodą nowogródzkim, — dla zadokumentowania, że jego polityka samorządowa odpowiadała potrzebom i wymogom powiatu bocheńskiego, postanawia:

1) zawiesić na czołowym miejscu w sali Rady Powiatowej w Bochni jego portret z następującym napisem: Kazimierz Fiala, Starosta Chłopski, Opiekun biedą uciśnionych, Przewodniczący Wydziału i Rady Powiatowej w Bochni, wóldarzył powiatem od czerwca 1932 r. do lutego 1934 roku;

2) wręczyć mu pamiątkowy album z treścią zapadłej w dniu dzisiejszym uchwały, oraz fotografię zbiorową członków i najbliższych pracowników Rady Powiatowej w Bochni;

3) koszty związane ze sprawieniem portretu, fotografii zbiorowej i pamiątkowego albumu pokryć z funduszy Rady Powiatowej w Bochni“.

Podczas odczytywania wniosku wszyscy członkowie Rady Powiatowej powstałi ze swych miejsc. Wniosek ten Rada Powiatowa uchwaliła przez aklamację przy niemiłkających dłuższy czas oklaskach. Po wyczerpaniu porządku obrad odbyła się wspólna fotografia członków i pracowników Rady Powiatowej.

P. D.

I KURS DLA KANDYDATÓW NA STANOWISKA SEKRETARZY GMIN WIEJSKICH WOJEWÓDZTWA LWOWSKIEGO, STANISŁAWOWSKIEGO I TARNOPOLSKIEGO.

Przywiązując duże znaczenie do należytego obsadzenia w przyszłości stanowisk sekretarzy gminnych, na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Urząd Wojewódzki we

Lwowie uruchomił specjalne kursa przygotowawcze dla kandydatów na powyższe stanowiska. Dnia 22 ub. m. Wicewojewoda lwowski, p. Sochański, dokonał otwarcia I-go takiego kursu we Lwowie. W dłuższym przemówieniu określił on rolę obywatela w niepodległym Państwie Polskim, w szczególności zaś rolę sekretarza gminnego jako czynnika fachowego i twórczego w życiu gminy. Z kolei Naczelnik Wydziału Samorządowego lwowskiego Urzędu Wojewódzkiego, p. Tejszerski w gorących słowach apelował do słuchaczy, aby swego pobytu na kursach nie traktowali jako środka zdobycia takiego czy innego zaświadczenia, naomiast, żeby cały czas swój poświęcili pracy nad zdobyciem maximum wiedzy, potrzebnej do samodzielnego i umiejętnego wykonywania odpowiedzialnych obowiązków.

Na kurs zostało przyjętych 75 słuchaczy z województwa lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Dwu i pół-miesięczny program kursu został dostosowany do wymagań nowej ustawy samorządowej, a kandydaci przyjęci na ten kurs, posiadają cenzus minimum 6-ciu klas szkoły średniej lub równorzędne wykształcenie zawodowe. Za naukę kursanci odpłacają wpisowe w wysokości 50 zł., co nie odpowiada faktycznym kosztom kursów i dlatego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przyznało na powyższy cel specjalną subwencję.

Kursa, prowadzone we Lwowie będą powtórzone do czasu przeszkolenia potrzebnej ilości kandydatów dla przyszłych gmin.

Przy doborze kandydatów na kursa Urząd Wojewódzki obok wymaganego cenzusu zwraca specjalną uwagę na kwalifikacje moralne kandydatów i ich dotychczasową działalność społeczną, przyczem intencją kierownictwa kursów jest wykorzystanie przedewszystkiem ludzi miejscowych, należycie obznajmionych z lokalnymi stosunkami i warunkami pracy.

ZORGANIZOWANIE ZWIĄZKU MIĘDZYKOMUNALNEGO GMIN DLA POPIERANIA ROLNICTWA W POW. PRUŻAŃSKIM (WOJ. POLESKIE).

Wydział Powiatowy w Prużanie na posiedzeniu w dniu 4.XII.1933 r. zatwierdził statut Związku Międzykomunalnego Gmin dla popierania rolnictwa w pow. Prużańskim, oraz uchwały rad gminnych gmin: Horodeczno, Malecz, Prużana, Rudniki, Sielec, Suchopol, Siechniewice, Szereszów o przystąpieniu do tego Związku na warunkach podanych w statucie. Jednocześnie Wydział Powiatowy postanowił pokrywać wydatki związane z wstępnymi pracami Związku z tem, że zostaną one zwrócone Wydziałowi Powiatowemu do dnia 1.VI.1934 roku.

OBNIŻENIE OPŁAT NA STACJACH CZYSZCZENIA ZBÓŻ W POW. CHELM LUB.

Wydział Pow. w Chełmie Lub. na posiedzeniu w dniu 12.II r. b. uchwalił obniżyć opłaty pobierane za korzystanie ze stacji czyszczenia zbóż i ustalić je w wysokości następującej:

za przepuszczenie przez tryjer	1 q	20 gr.
„ „ „ zmiękę	1 q	5 „
„ „ „ młynek	1 q	10 „

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE ROLNICTWA POW. ZWIĄZKU SAMORZĄDOWEGO W KĘPNIE (WOJ. POZNAŃSKIE) W 1932/33 R.

W okresie sprawozdawczym zlicencjonowano 77 buhajów, w tem 68 buhajów niestacyjnych. Z obór zarodowych nabyto 14 buhajów. W końcu 1933 r. w powiecie było 26 buhajów stacyjnych oraz 9 knurów.

Dla ośrodków zaraczonych zakupiono 5.920,5 kw. ziemniaków rakoodpornych (sadzeniaków), na ten cel wydano z funduszu powiatu 4.244,25 zł. W roku 1934 pow. związek samorządowy zamierza podjąć na szerszą skalę akcję rozpowszechniania sadzeniaków rakoodpornych w tych miejscowościach, gdzie rak się jeszcze nie ukazał, by w ten sposób zabezpieczyć możliwie cały powiat przed zarazą.

Akcja zalesienia nieużytków prowadzona jest w powiecie od 1928 r. Ogółem zalesiono 60 ha. nieużytków.

Dla podniesienia oświaty rolniczej w powiecie oprócz normalnego kursu w szkole rolniczej w Kępnie przeprowadza się konkursy t. zw. przysposobienia rolniczego. W roku 1933 wzięło udział w tych konkursach 127 osób, w roku bieżącym jest już 26 zespołów z 217 osobami. Jako główny temat kursistów obierają uprawę okopowych z przewagą ziemniaka. Przeprowadzono 2 konkursy samodzielnego gospodarzy z uprawy ziemniaka, przy udziale 26 osób. W bieżącym sezonie zamierza pow. zw. sam. założyć sieć stacji doświadczalnych dla orientacji, które gatunki ziemniaków rakoodpornych są najbardziej odpowiednie dla poszczególnych gleb.

PROJEKT WYKORYSTANIA SZARWARKU W 1934/35 R. W POW. PRUŻAŃSKIM (WOJ. POLESKIE).

Przy układaniu programu robót szarwarkowych na 1934/35 Wydział Powiatowy w Prużanie na posiedzeniu w dniu 20.X.1933 r. uchwalił następujące dyrektywy dla Powiatowego Zarządu Drogowego:

a) w pierwszej kolejności winny być konserwowane przy użyciu szarwarku drogi państwowe, wojewódzkie i powiatowe, gdyż brak jest środków finansowych na ich utrzymanie, a dobry stan tych dróg leży w interesie ludności;

b) konserwować w pierwszej linii te drogi gminne, które stanowią najlepsze połączenia m. Prużany z siedzibami urzędów gminnych oraz te, których utrzymanie w stanie zdającym do przejazdów w każdym czasie nakazują względy natury ogólnopowiatowej.

SPRAWOZDANIE Z ROBÓT WYKONANYCH NA DROGACH BITYCH W POW. ŁOMŻYŃSKIM (WOJ. BIAŁO-STOCKIE) ZA CZAS I.IV — 1.XII.1933 R.

Dostarczono materiałów kamiennych ogółem na drogi bite w powiecie: kamienia 5.743 m³, tłucznia 5.045 m³, żwiru 2.075 m³. Kamień na szosy dostarczony był przez ludność za zaległe podatki. Tłuczenie kamienia na drogach państwowych wykonywano za gotówkę z kredytów otrzymanych z Urzędu Wojewódzkiego na zatrudnienie bezrobotnych, na drogach samorządowych za gotówkę otrzymaną przez pow. zw. samorz. od płatników opłat drogowych.

Zużyto materiałów kamiennych ogółem na drogi bite:	
tłucznia do pogrubienia kory szabrowej	7.661 m ³
„ do drobnego remontu jezdni	1.014 „
żwiru do rozsypania na jezdnię	2.079 „
kamienia na drenaż jezdni	60 „

Razem 10.814 m³

Uważano jezdni na drogach państwowych 11 km., wojewódzkich 3,5 km., powiatowych — 3 km. Ogółem na wszystkich drogach bitych uważano 17,5 km.

Uporządkowano poboczy: na drogach państwowych splantowano burt 41.506 km., wykopano rowów 6.874 km., wojewódzkich splantowano burt 19.097 km., powiatowych splantowano burt 41,54 km., wykopano rowów 1,64 km. Ogółem na drogach bitych w pow. łomżyńskim splantowano burt 102,143 km., wykopano rowów 8,514 km. Plantowanie burt i kopanie rowów wykonywano przeważnie pracą dróżników.

Zasadzono drzewek:

	owocowych	alejowych	kołów wierzbowych
	szt.	szt.	szt.
na drogach państwowych	—	3.807	1.614
„ wojewódzkich	—	995	1.326
„ powiatowych	230	577	1.206
Ogółem	230	5.379	4.146

Drzewka, zakupione w szkółkach i opłacone z kredytów samorządowych, sadzono pod fachowym nadzorem ogrodnika siłami dróżników.

Oprócz robót wymienionych wyżej biuro Zarządu Drogowego pow. Łomżyńskiego wykonało projekty i kosztorysy przebudowy 4 mostów oraz sporządziło dla Urzędu Wojewódzkiego mapę pow. Łomżyńskiego w skali 1:100.000 z uwzględnieniem stanu zadrzewienia i zalesienia wszystkich dróg bitych i gruntowych. Ponadto zorganizowało 2 tyg. kursy dla dozorców drogowych, na które uczęszczało 40 słuchaczy, 3-dniowy kurs budownictwa betonowego i żelbetowego, na który uczęszczało pracownicy Zarządów Drogowych

w Łomży i Ostrołęce, wojskowi z oddziałów technicznych, majstrowie cechowi i uczniowie szkół zawodowych technicznych w Łomży; ogółem na kurs uczęszczało 100 osób.

ZORGANIZOWANIE OŚRODKA ZDROWIA W DOROHUSKU POW. CHELM. LUB.

Wydział Powiatowy w Chełmie Lub. postanowił zlikwidować z dniem 31 marca 1934 r. istniejący w Dorohusku szpital sejmikowy. Na skutek prośby mieszkańców osady i wsi Dorohusk, Wydział Powiatowy na posiedzeniu w dniu 12 lutego r. b. postanowił na miejsce zlikwidowanego szpitala sejmikowego zorganizować w Dorohusku ośrodek zdrowia. W tym celu postanowił w preliminarzu budżetowym na r. 1934/35 wstawić sumę 1.800 zł. na prowadzenie ośrodka, zwrócić się do zarządów gminnych gmin Turka i Świerże, jako zainteresowanych, o uchwalenie na ten cel w budżetach na r. 1934/35 przynajmniej po 600 zł. oraz zwrócić się do Ubezpieczalni

Spółecznej w Lublinie o przyznanie subwencji na utrzymanie omawianego ośrodka zdrowia.

ZORGANIZOWANIE BIBLIOTEK RUCHOMYCH W POW. CHELM. LUB.

Na posiedzeniu w dniu 12.II r. b. Wydział Pow. w Chełmie Lub. postanowił zorganizować biblioteki ruchome na terenie powiatu. Sprawę wyboru punktów, do których mają być wysłane biblioteki, organizacyj, którym będą wypożyczone biblioteki ruchome, określenie terminu, na jaki biblioteki będą danemu punktowi oddane — postanowiono przekazać Powiatowej Komisji Oświatowej przy Radzie Powiatowej. Opiekę nad bibliotekami i odpowiedzialność za całość powierzono inspektorowi szkolnemu. Za wypożyczenie bibliotek organizacjom oświatowym opłat nie będzie się pobierać, od czytelników pobierać się będzie gwarancję zwrotu wypożyczonej książki.

KOMUNIKAT.

Zawiadamiamy, iż z przyczyn od nas niezależnych termin wycieczki do Danji przekładamy z 27 — 31 lipca na 8 — 12 sierpnia b. r. Termin ten jest ostateczny. Wobec przełożenia terminu na późniejszą porę, przedłużamy również terminy wpłat.

Koszt ogólny wycieczki wynosi 150 złotych od osoby i 2 zł. wpisowego; w tem są już koszty paszportów i wiz, przejazdów okrętem i pociągiem, całkowite utrzymanie oraz wszystkie wstępy i przejazdy w Danji, przewidziane programem wycieczki. Przy zgłoszeniu należy wpłacać do kasy Centr. T-wa Org. i Kótek Rolniczych na konto czekowe Nr. 21160 — 2 zł. wpisowego i 20 zł. zaliczki (zaznaczając cel wpłaty). Pozostałą sumę 130 zł. uczestnicy mogą wpłacać dowolnie, z tem jednak, że do 5 czerwca b. r. każdy ze zgłoszonych obowiązany jest wpłacić co najmniej 82 zł., pozostałą sumę do 1 sierpnia r. b.

Uczestnicy wycieczki dojeżdżają na własny koszt do Gdyni i z powrotem. W ostatniej chwili otrzymaliśmy wiadomość, iż uczestnicy wycieczki będą mogli korzystać od Warszawy do Gdyni i z powrotem z 50% zniżek kolejowych. Są możliwości otrzymania jeszcze większych zniżek, nie jest to jednak pewne.

Każdy z uczestników jest obowiązany mieć dowód osobisty z fotografią, z poświadczonym obywatelstwem. Oficerowie rezerwy powinni powiadomić o swoim wyjeździe odnośnie władze wojskowe.

Aparaty fotograficzne można zabierać.

W razie wycofania się z wycieczki, uczestnik traci 25% ogólnych kosztów wycieczki. Uczestnik wycieczki, który z przyczyn od siebie niezależnych nie mógłby wyjechać może dać na swoje miejsce zastępcę, który dopłaca dodatkowo 2 złote wpisowego. Wycofać się z wycieczki na powyższych warunkach uczestnicy mogą na miesiąc przed wyruszeniem wycieczki.

Dalsze informacje i szczegółowy program uczestnicy wycieczki będą otrzymywali od kierownictwa wycieczki.

Wydział Organizacyjny
C. T. O. i K. R.

SPRAWA KARNA O PRZETRZYMANIE SKŁADEK UBEZPIECZENIOWYCH.

W dniu 6 lutego 1934 r. odbyły się w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie 2 rozprawy: przeciwko Janowi Wardziakowi, wójtowi gm. Strzałków, pow. kaliskiego i Józefowi Sadowskiemu, sekretarzowi tej gminy, oraz Wojciechowi Helmanowi, wójtowi gm. Błaszki, pow. kaliskiego i Żabickiemu Zygmuntovi, sekretarzowi tej gminy, oskarżonym z art. 286 § 1 K. K. o to, że nadużywając swej władzy, wydatkowali na potrzeby wyżej wymienionych gmin zainkasowane na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych składki ogniowe, wyrządzając przez to szkodę Zakładowi.

Przedmiotem rozprawy było odwołanie się Prokuratora przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu od wyroku tego Sądu Okręgowego, uniewinniającego oskarżonych. Odwołanie opierało się na tem, że Sąd Okręgowy w Kaliszu mylnie skwalifikował przestępstwo, uniewinniając oskarżonych tylko dlatego, że nie użyli przetrzymanych składek na osobiste cele.

Pomimo wywodów obrony, która usiłowała sprawę sprowadzić do działania siły wyższej, a mianowicie, ogólnych trudności finansowych, jakie odczuwały gminy, Sąd Apelacyjny w Warszawie tego stanowiska nie podzielił, wychodząc z założenia, że żadne trudności nie powinny usprawiedliwiać zabierania cudzych pieniędzy i przeznaczania ich na inne cele, nie mające nic wspólnego z osobą właściciela tych pieniędzy.

Z tego też powodu Sąd Apelacyjny wydał wyrok, uchylający wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu i skazujący oskarżonych na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem, ze względu na dotychczasową niekaralność oskarżonych, wykonania kary na 3 lata.

MARKA GWARANTUJE JAKOŚĆ

1934

ŁUCZNIK

EXTRA

PAŃSTWOWE WYTWÓRNIĘ UZBROJENIA
Biuro Sprzedaży Rowerów, Warszawa, Ossolińskich № 1.

Wiadomości gospodarcze

KURSY WALUT.

(Notowane na giełdzie warszawskiej w dn. 8. III. 1934 r.).

1 dol. St. Zjedn. — 5.34 zł. — 5.29 zł.
100 frank. szwajc. — 171.88 — 171.02 zł.
1 funt. szterl. — 27.13 — 26.87 zł.
100 frank franc. — 35.03 zł. — 34.85 zł.

PAPIERY PROCENTOWE.

(Notowane na giełdzie warszawskiej w dniu 8. III. 1934 r.).

4 proc. pożyczka inwestycyjna 107.50 zł. 3 proc. poz. państw budow 41.90 zł., 4 proc. państwowa poz. premjowa dolarowa zł. 52.75, 8 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 94 zł. (w złotych w zlocie = 161.68 zł. obieg.). 8 proc. obligacje Banku Gospodar. Krajowego 94 zł. (w zł. w zlocie = 161.68 złotym obieg.). 7 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 83.25 zł. 7 proc. obligacje Banku Gospod. Krajow. 83.25 zł. 8 proc. Listy Zastawne Banku Rolnego 94.00 (w złotych w zlocie = 161.68 złotym obiegowym). 7 proc. Listy Zastawne Bank Roln. 83.25 zł. 4 1/2 proc. Listy Zastawne Ziemskie 52.00 zł. 4 1/2 proc. obligacje Polskiego Banku Komunalnego III i IV em. 81.— zł. 4 1/2 proc. Listy Zastawne m. Warszawy 58.38 zł. 8 proc. Listy Zastawne m. Warszawy 53.75. 8 proc. Listy Z. m. Piotrkowa 52.50 zł. 8 1/2 proc. Listy Zastawne m. Łodzi 49.00 zł., 8 proc. Listy Z. m. Lublina 880.0. 8 proc. Listy Z. m. Częstochowy 33.00. 8 1/2 proc. L. Z. m. Kielc 30.00
Akcje Banku Polskiego 78.50 zł.
Kurs urzędowy 1 grama czystego złota 5.9244 zł.

CENY ZBOŻA.

(Ceny za 100 kg. franko stacja załadowania).

W dn. 8. III. 1934 r. Warszawa.

Zyto 14.25 — 14.75 zł.
Pszenica 20.50 — 21.50 zł.
Jęczmień 13.75 — 16.00 zł.
Owies 11.50 — 12.50 zł.

NABIAŁ.

(W dniu 27. II. 1934 r. Warszawa).

Mleko niezbiierane: Cena za 1 litr. mleka w hurcie 0.21 zł.
Masło: za 1 kg. w hurcie: wyborowe luksusowe 3.40 zł., mleczarskie deserowe II gat. 3.30 zł., mleczarskie solone 3.10 zł., osełkowe 2.60 zł.

Ceny masła w detalu rozumieją się o 15% więcej cen hurtowych.
Jaja świeże za sztukę 0.09 zł.

Książki, broszury, ulotki i czasopisma, wszystkie druki, książki i pomoce do rachuby, materiały piśmienne oraz pomoce biurowe należy nabywać w Samorządowym Instytucie Wydawniczym w Warszawie, Świętokrzyska 18.

Poradnik samorządowy

1. Pytanie: Zarząd gminy w Dubnie powiatu grodzieńskiego zapytuje:

1) czy sąd może na koszt gminy umieścić w szpitalu umysłowo chorego;

2) czy koszta leczenia za lata ubiegłe nie podlegają umorzeniu i kto koszta te obecnie egzekwuje z nieruchomości chorego.

Odpowiedź: 1) niema przepisów prawnych, które nakładałyby na Skarb Państwa obowiązek pokrywania kosztów leczenia chorych umysłowo, skierowanych przez sąd do szpitala, a więc obowiązują tu ogólne przepisy o pokrywaniu kosztów leczenia (Ustawa z dn. 26. III. 1926 r. Dz. U. Nr. 36 p. 244 i rozporz. wyk. z dn. 9. IX. 1927 r. Dz. U. Nr. 99 p. 861 zmienione rozporz. z dn. 14. II. 1931 r. Dz. U. Nr. 29 p. 196). Z przepisów tych wynika, że o ile chory, bądź jego rodzina nie może zapłacić tych kosztów, obowiązek ten ciąży na gminie (art. 1 ustawy), bądź powiat. zw. samorz. (art. 2 ustawy).

2) Koszta leczenia powstałe przed dniem 1. IV. 1931 r. są umorzone i gmina płacić ich nie potrzebuje (art. 2 rozporz. Prezyd. Rzplitej z dnia 27. X. 1933 r. Dz. U. Nr. 85, p. 644). Egzekucja zaległych kosztów leczenia należy do władz skarbowych na wniosek gminy, bowiem nie jest tego rodzaju egzekucja objęta postan. rozporz. Rady Ministrów z dn. 25. VI. 1932 r. (Dz. U. Nr. 62 p. 580).

2. Pytanie: Zarząd gminy Łyntupskiej pow. święciańskiego zapytuje: czy istnieje podstawa prawna, uzasadniająca żądanie gminy M. od gminy N. zwrotu kosztów utrzymania swego aresztu gminnego w stosunku do ilości dni odbytej kary przez mieszkańca gminy N., wtedy gdy gmina N. posiada i utrzymuje swój własny areszt, a dany osobnik był skierowany

do aresztu gminy M. przez władze policyjne i jakie zastosowanie może mieć w danej sprawie okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1921 roku Nr. 39 (Dz. Urz. M. S. Wew. Nr. 6 z roku 1921).

Odpowiedź: żądanie gminy M. nie jest oparte na żadnych przepisach, choć może życiowo jest uzasadnione. Obecnie wogóle jest rzeczą wątpliwą, czy gminy mają obowiązek utrzymywania aresztów gminnych, a w każdym razie niema żadnych przepisów odnośnie zwracania przez gminę inną części wydatków poniesionych na utrzymanie aresztu. Gmina utrzymująca areszt może jedynie otrzymać od władz sądowych i administracyjnych zwrot kosztów żywienia aresztowanych. Okólnik Nr. 39 Min. Spraw Wewn. z dn. 2. VI. 1921 r. wogóle już nie obowiązuje, jak to wyjaśniło Min. Spraw Wewn. w okólniku Nr. 44 z dn. 24. III. 1931 r.

3. Pytanie: Zarząd gminy Długosiodło powiatu ostrowskiego zapytuje: czy nauczycielce szkoły powszechnej, która uczy na terenie sąsiedniej gminy i tam stale zamieszkuje, a której to szkoła przynależna jest do kierownictwa tutejszej gminy — należy się jej dodatek mieszkaniowy z naszej gminy, czy też z gminy, w której uczy.

Odpowiedź: w myśl art. 1 rozporz. Prezydenta Rzplitej z dn. 3. XII. 1930 r. (Dz. U. Nr. 86 poz. 662) do bezpłatnego mieszkania, bądź dodatku mieszkaniowego ze strony gminy mają prawo nauczyciele szkół, położonych na terenie danej gminy. W przypadku, gdyby szkoła znajdowała się w różnych budynkach i nie na terenie jednej gminy, miarodajnym jest tu, gdzie znajduje się kierownictwo i kancelaria szkoły.

4. Pytanie: Zarząd gminy w Helenowie powiat błoński zapytuje, czy należy uznać, że gmina posiada budżet zatwierdzony, o ile na skutek porobionych przez Wydział Powiatowy dużych obniżek w budżecie 1933/34 r. Rada gm. złożyła rekurs przeciwko obniżkom do Województwa, który był wysłany przez Zarząd gm. do Wydziału Powiat. 8.4.1933 r. Nr. 1390 i do tej pory niema żadnej odpowiedzi.

Ponieważ rok budżetowy się kończy, czy uważać brak odpowiedzi uwzględnieniem rekursu?

Odpowiedź: zatwierdzenie budżetu z zastrzeżeniem dokonania obniżek, a więc wprowadzenia zmian, należy uważać jako odmowę zatwierdzenia tegoż preliminarza, połączoną z równoczesną zgodą na zatwierdzenie preliminarza, o ile zostaną do niego wprowadzone zmiany zastrzeżone przez władzę nadzorczą. Takie stanowisko wynika z postanowień okólnika Min. Spraw Wewn. Nr. 110 z dn. 15.XI.1933 r., zawartych w wyjaśnieniach do § 56 rozporz. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z r. 1933 poz. 71). W tej sytuacji należy uznać, że złożenie rekursu przez gminę do wojewody spowodowało, że gmina nie ma zatwierdzonego budżetu na r. 1933/34 i winna ona gospodarować w ramach budżetu, zatwierdzonego na r. 1932/33, a to stosownie do przepisów ust. (2) § 1 wyżej cytow. rozporz. Min. Spraw Wewn. z 6.XII.1932 r.

5. Pytanie: Zarząd gminy w Dubnie pow. grodzieńskiego zapytuje:

1) czy należności Państw. Banku Rolnego ściągane są w drodze egzekucji administracyjnej;

2) czy gmina odpowiada za należności Państw. Banku Rolnego zdefraudowane przez sekwestratora gminnego, a niewpłacone przez niego do kasy gminnej. Czy nie miarodajnym jest tu pismo Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej z dnia 17.XI.1926 r. Nr. 29102/8100/26. II. F. 20/2207, które wyjaśnia, że „zasadniczym w tych sprawach momentem jest, czy wójtowie i sołtysi, ściągając podatki skarbowe, działają jako organa administracji komunalnej, czy też administracji państwowej“, następnie w wymienionym piśmie stwierdza się, że „wójt, ściągając podatki skarbowe, działa jako organ władzy państwowej, wobec czego gmina za niego odpowiedzialności materialnej nie ponosi, o ile wójt ściągające sumy przywłaszczy sobie przed wniesieniem ich do kasy gminnej“.

Odpowiedź: 1) należności Państwowego Banku Rolnego ściągane są w drodze egzekucji administracyjnej, a to na podstawie art. 29 ustawy z dn. 10.VI.1921 r. (Dz. U. Nr. 75 p. 609 z r. 1931). Przypomina o tem i bliżej omawia okólnik Min. Spr. Wewnętrz. z dn. 28.VI.1930 r. (ogłoszony w Zbiorze Zarządzeń Min. Spraw. Wewn. t. I. str. 239). Obecnie ściągają te należności władze skarbowe.

2) Opinia ta Prokuratorji Gener. z r. 1926 nie była jej ostatecznym stanowiskiem, bowiem ostatecznie ustaliło Min. Spraw Wewn. w porozumieniu z Min. Skarbu i Prokuratorją Generalną, wręcz przeciwne stanowisko, że gmina odpowiada za zdefraudowane sumy przez swego sekwestratora, choćby nie wpłacił on tych sum do kasy. (p. pismo okólnie Ministr. Spraw Wewn. z dn. 20.VII.1931 r. Nr. S.S. 915/1 Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 9 poz. 215).

6. Pytanie: jeden z mieszkańców powiatu lubońskiego zapytuje:

1) czy sołtys może być radnym gminnym,

2) czy pracownik gminy może być radnym gminnym.

Odpowiedź: 1) w myśl obowiązujących w tej sprawie przepisów nie ma żadnych przeszkód do tego, aby w jednej osobie były połączone oba te mandaty: sołtysa i radnego gminnego. Przeciwnie stanowisko byłoby ograniczeniem praw wyborczych i nie może być domniemywane, lecz musiałoby wynikać z wyraźnych przepisów; jest natomiast zupełnie inaczej, bowiem ani § 3 rozporz. Min. Spraw Wewn. z dn. 17.XI.1933 r. (Dz. U. Nr. 92 p. 711), ani żaden inny przepis nie zawiera zakazu łączenia w jednej osobie mandatu sołtysa i radnego gminnego.

Patrzac jednak na tę kwestję nie z punktu widzenia formalno - prawnego, lecz życiowego, celowem byłoby, aby sołtys nie był radnym gminnym, bowiem podlega on wójtowi (ust. (8) art. 20 ustawy samorządowej), a jednocześnie jako radny jest członkiem organu, kontrolującego zarząd gminny i wójta.

2) Pracownik gminny nie może być jednocześnie radnym gminnym. Po wyborze w ciągu 7 dni musi złożyć na ręce wójta oświadczenie, czy wybór przyjmuje i jednocześnie zrzec się posady. Jeżeli oświadczenia pracownik nie złoży, traci automatycznie mandat radnego (normuje to ust. (2) i (3) art. 5 ustawy z dnia 23.III.1933 r. Dz. U. Nr. 35 p. 294).

H. i P.

Wydawnictwa nadesłane

Wyszło z druku nakładem „Samorządu Gminnego“ we Lwowie wydawnictwo p. t. „Kodeks Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych i Fizycznych“, Lwów 1934, str. 312.

Mimo swej nazwy omówione wydawnictwo nie zawiera ogółu norm prawnych, dotyczących się całokształtu ubezpieczenia pracowników umysłowych i fizycznych.

Nie zawiera bowiem wogóle obowiązujących przepisów, zawartych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, jak i rozporządzeń wykonawczych do powyższego rozporządzenia, a ponadto pomija przepisy, zawarte w ustawie o ubezpieczeniu na wy-

padek bezrobocia, jak i w przepisach wykonawczych do tej ustawy.

Opatrywanie przedruku ustawy o ubezpieczeniu społecznym wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do tej ustawy (nb. nie wszystkimi) tytułem „Kodeks Ubezpieczeń Pracowników“ należy nazwać zdaniem naszym postępowaniem nieodpowiedniem.

Omawiane wydawnictwo zawiera zasadniczo przedruki z Dziennika Ustaw, gdyż „zawile komentarze do tej ustawy byłyby przedwczesne“, jak głosi w przedmowie wydawnictwo.

My ze swej strony uważamy, że „zawile“ komentarze nigdy nie będą potrzebne.